

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Ing. D. T.**, zastoupený advokátkou JUDr. Pavlínou Uhlířovou, Ph.D., se sídlem Vodičkova 791/41, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, za účasti: **I) M. Š., II) I. Š.**, oba zastoupení advokátem JUDr. Petrem Šťovíčkem, Ph.D., se sídlem Malostranské náměstí 5/28, Praha 1, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 4. 2020, č. j. 061380/2020/KUSK, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 1. 2022, č. j. 51 A 50/2020 - 97,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Úvaly (dále jen „stavební úřad“) rozhodnutím ze dne 16. 9. 2019, č. j. MEUV 3691/2019 STU, rozhodl podle § 79 a § 82 stavebního zákona o umístění stavby – betonového oplocení mezi pozemky žalobce a osob zúčastněných na řízení. Odvolání, které proti jeho rozhodnutí žalobce podal, žalovaný podle § 90 odst. 5 správního řádu

v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a uvedené rozhodnutí potvrdil. Krajský soud poté napadeným rozsudkem žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného zamítl.

[2] K námitkám, s jejichž posouzením žalobce v kasační stížnosti nesouhlasí, krajský soud uvedl, že žádný veřejnoprávní předpis neupravuje konkrétní přípustnou míru osvětlení či zastínění pozemku. Taková regulace se podle něj uplatňuje pouze pro pobytové místnosti v domech a bytech. Namítané zastínění žalobcova pozemku proto bylo třeba ze strany stavebního úřadu posoudit jako budoucí nepřímou emisi a analogicky podle § 1013 odst. 1 občanského zákoníku zhodnotit, zda nehrozí stínění pozemku žalobce nad míru přiměřenou místním poměrům. Krajský soud souhlasil se žalobcem v tom, že studie zastínění předložená stavebníky není pro záměnu světových stran validní a že oplocení na hranici obou pozemků nejvíce zastíní žalobcův pozemek až ve večerních hodinách, kdy bude slunce svítit z jihozápadu. Večerní zastínění však podle krajského soudu není ničím neobvyklým a s ohledem na místní poměry v bezprostředním okolí, kde se u řady domů ploty (i neprůhledné) nachází, není ani nepřiměřeným. Stín by zde podle krajského soudu vznikl v případě jakéhokoli typu oplocení, ať už by se jednalo o plot (nadále) tvořený zelení, zděný nebo plaňkový. Vznikal by dokonce i tehdy, jednalo-li by se o plot do výše 2 metrů, který nevyžaduje žádné úřední povolení. Za nejdůležitější však krajský soud považoval skutečnost, že večerní stín bude v daném místě odpovídat nejen v zásadě obvyklé situaci v okolní zástavbě, ale navíc i stávajícímu stavu. Již nyní totiž mají stavebníci v daném místě vzrostlé oplocení z tují, které dosahuje výšky více než 3 metry. Dojde tak podle krajského soudu jen ke změně příčiny stínění, nikoli ke zhoršení stávajícího stavu. Navíc i žalobce má (respektive přinejmenším k 1. 8. 2018 měl) podél plotu a dále v linii s jihovýchodní stěnou svého domu vysazen plot z tují (v té době ještě nevzrostlých), který bude také vytvářet podstatné zastínění jeho pozemku. I když tedy krajský soud shledal, že část argumentace správních orgánů se opírá o vadnou studii zastínění, jejich závěr, že nedojde k podstatné změně oproti stávajícímu stavu zastínění v daném místě, označil za správný.

[3] Za nedůvodnou krajský soud označil i námitku, že správní orgány zcela ignorovaly rozdíl mezi uváděnou (2,3 m) a skutečnou výškou stavby oplocení ze strany žalobcova pozemku (2,6 m). Uvedl, že pro prostorové řešení stavby nebylo nezbytné zkoumat místní poměry i na místě samém, neboť výška stavby plotu vymezená údajem 2,3 m od upraveného terénu pozemku stavebníků ležícího 15 cm pod úroveň podlahy v přízemí jejich rodinného domu je jednoznačně fixována a nevzbuzuje žádné pochybnosti. Skutečnost, že ze strany žalobcova pozemku se stavba plotu může zdát vyšší, podle krajského soudu nezpochybňuje přesnost stanovených výškových parametrů stavby.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž uplatnil důvody uvedené v § 103 odst. 1 pod písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Má za to, že z námitek, které v žalobě uplatnil, krajský soud nesprávně posoudil námitky zastínění a skutečné výšky stavby.

[5] Stěžovatel zopakoval důvody, pro které považuje rozhodnutí správních orgánů za nezákonná. Poukázal na to, že v námitce týkající se zastínění zcela konkrétně uváděl,

pokračování

že okna jeho domu jsou orientována především na západní stranu a že navrhované oplocení by s ohledem na svou výšku výrazným způsobem zastínilo přímo vnitřní část domu (obývací prostor) i plochu určenou k venkovnímu sezení. Toto tvrzení přitom doložil i fotografií dokládající situaci na místě. Stavební úřad jeho námitku řádně neposoudil, nezjistil skutkový stav a pouze nekriticky převzal argumentaci stavebníků. Výklad krajského soudu, z něhož podle stěžovatele vyplývá, že měl nechat zpracovat oponentní studii zastínění, směřuje do civilního sporného řízení, jímž však správní řízení není. Závěr krajského soudu, že nedojde k podstatné změně oproti stávajícímu stavu zastínění a že rozhodnutí žalovaného ob stojí i navzdory vadné studii, je absurdní a nelze jej považovat za řádné posouzení vznesené námítky. Navrhované oplocení zastíní pozemek stavebníků pouze v ranních hodinách a pozemek stěžovatele po zbytek dne. Skutečnost, že z předložené studie vyplývá opak, je podle stěžovatele důvodem pro zrušení vydaných rozhodnutí.

[6] Dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že jeho pozemek již nyní stíní túje. Uvádí, že túje, které má vysazeny na svém pozemku, dosahují maximální výšky 1,7 m. Nenacházejí se však v blízkosti jeho domu a venkovního posezení, a proto jsou úvahy soudu, že i jimi si stěžovatel stíní, bezpředmětné. Navíc je lze (stejně jako túje stavebníků) v případě nadměrného stínění snížit řezem, což u betonového plotu učinit nelze. Poukaz krajského soudu na obdobné ploty v okolí je irelevantní, neboť žádný z těchto plotů nepřesahuje výšku 2 m.

[7] Krajský soud podle něj řádně nevypořádal ani námitku, že udávaná výška oplocení je zavádějící. Stavebníci v minulosti navýšili terén svého pozemku (fakticky do výšky podezdívky stávajícího drátěného plotu), ze stěžovatelovy strany by výška nového oplocení fakticky dosahovala až 2,5 či 2,6 m. Správní orgány na tuto námitku nereagovaly a krajský soud dospěl k rozporným a nepodloženým závěrům.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že povolené oplocení nepřinese nadlimitní imise stínu oproti stávajícímu stavu a že stěžovateli nebude žádným způsobem bránit v užívání jeho pozemku. Nejvyššímu správnímu soudu proto navrhl, aby kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[9] Osoby zúčastněné na řízení považují kasační stížnost rovněž za nedůvodnou. Mají za to, že stěžovatel pouze opakuje námítky, které uplatnil jak ve správním řízení, tak i v řízení před krajským soudem. I nadále trvají na tom, že k žádnému nadměrnému zastínění stěžovatelova pozemku nedochází.

[10] Stěžovatel v replice zopakoval, že správní orgány neměly potřebnou znalost místních poměrů, neboť oplocení obdobných parametrů není v lokalitě obvyklé. Poukázal na to, že sám nemůže vstupovat na soukromé pozemky a zjišťovat výšku oplocení. Stavební úřad však takové údaje má k dispozici, neboť musí vědět, zda takové oplocení v minulosti povolil. Nic takového však ze správních rozhodnutí nevyplývá. Sporným parametrem je přitom výška přesahující 2 m. Argumentace „zeleným plotem“ je rovněž nepřipadná, neboť nesplňuje odstupovou vzdálenost vyplývající z § 1017 občanského zákoníku.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v intencích § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a v rozsahu uplatněných námitek. Vady, ke kterým by musel přihlédnout z úřední povinnosti, neshledal a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud se nejdříve vyjádří k námitce, že závěry krajského soudu jsou rozporné. Touto námitkou totiž stěžovatel fakticky namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] a nikoli nesprávné právní posouzení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] či vady ve skutkových zjištěních [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Nepřezkoumatelný rozsudek nelze z povahy věci přezkoumat, a proto je třeba tuto námitku posoudit jako první.

[13] Stěžovatel spatřuje rozpor v závěrech uvedených v odstavci 58 napadeného rozsudku: „[o]bavy žalobce, že tedy stavba oplocení bude vyšší, jsou nepodložené a především zcela předčasné. (...) Nejedná se o natolik zásadní výškový rozdíl, nehledě na to, že i stávající zelený plot je na tomto mírně vyšším terénu umístěn.“ Ač se na první pohled může zdát, že uvedené závěry krajského soudu jsou protichůdné, není tomu tak. Krajský soud totiž dříve, než je vyslovil, na stejném místě srozumitelně vysvětlil, proč považuje stanovenou výšku betonového oplocení za jednoznačnou a pevně danou. Uvedl, že i když se stanovená výška oplocení odvíjí od *upraveného* terénu, je právě tento terén, respektive jeho konkrétní poloha v územním rozhodnutí fixována údajem 15 cm pod úrovní podlahy v přízemí rodinného domu stavebníků. Je tedy zřejmé, od kterého bodu je třeba výšku plotu měřit. Tato úvaha tedy logicky odůvodňuje závěr krajského soudu, že *stěžovatelova obava, že oplocení bude vyšší, je nepodložená a předčasná*. Stanovené rozměry i podle Nejvyššího správního soudu poskytují dostatečnou jistotu o skutečné výšce oplocení a umožňují případnou kontrolu, zda konečné provedení odpovídá povolenému záměru.

[14] Druhý z údajně rozporných závěrů krajského soudu není potvrzením stěžovatelova tvrzení, že skutečná výška oplocení je 2,6 m a nikoli 2,3 m, nýbrž reakcí na skutečnost, že z jeho pozemku se stavba oplocení může jevit vyšší. Právě tento zdánlivý *výškový rozdíl* krajský soud nepovažoval za *natolik zásadní*, aby zpochybnil učiněné závěry, že nehrozí nadměrný zásah do vlastnického práva žalobce a kvality jeho bydlení. Údajný rozpor v uvedených závěrech tedy není důsledkem pochybení krajského soudu, nýbrž důsledkem vědomého přehlížení zřejmých souvislostí. Stěžovatel tyto závěry krajského soudu žádnou jinou argumentací nezpochybňuje a pouze opakuje, že ze strany jeho pozemku se stavba bude jevit vyšší. Takový argument však sám o sobě závěr krajského soudu, že stanovené rozměry oplocení jsou dostatečně určité, zpochybnit nemůže.

[15] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani druhou kasační námitku týkající se zastínění jeho pozemku. Ačkoli se této námitce věnuje podstatná část kasační stížnosti, většina argumentů směřuje proti závěrům správních orgánů. Na závěry krajského soudu však stěžovatel reaguje minimálně, případně se proti jeho závěrům pouze *obrazuje*, aniž by je jakkoli zpochybňoval. Kasační stížnost však je, jak vyplývá z § 102 s. ř. s., opravným prostředkem proti rozhodnutí krajského soudu, a proto kasační námitky musí směřovat právě proti rozhodnutí krajského soudu. Není-li z nich zřejmé, které závěry krajského soudu a proč stěžovatel považuje za nesprávné, nelze se úvahami krajského soudu podrobně zabývat. Nejvyšší správní soud se tedy zabýval jen tou kasační argumentací, kterou

pokračování

stěžovatel zpochybňoval právě závěry krajského soudu. Stěžovatel nesouhlasí s údajnou výtkou krajského soudu, že nenechal zpracovat oponentní studii zastínění. K samotným rozhodovacím důvodům, pro které krajský soud neshledal námitku nepřiměřeného zastínění důvodnou, pak stěžovatel uvedl pouze to, že krajský soud tuto námitku řádně neposoudil a že pokud navzdory vadné studii rozhodnutí žalovaného nezrušil, jsou jeho závěry absurdní. Uvedl také, že túje stavebníků nesplňují odstupovou vzdálenost stanovenou v § 1017 občanského zákoníku, a proto je argumentace krajského soudu nepřipadná.

[16] Z napadeného rozsudku předně nevyplývá, že by krajský soud stěžovateli vytknul, že nenechal zpracovat oponentní studii zastínění. Naopak krajský soud souhlasil se stěžovatelem v tom, že pro záměnu světových stran nelze ze studie předložené stavebníky při hodnocení zastínění stěžovatelova pozemku vycházet. Souhlasil s ním i v tom, že bylo úkolem správních orgánů posoudit námitku zastínění jako nepřímou imisi podle § 1013 odst. 1 občanského zákoníku. Krajský soud však současně poukázal na to, že stěžovatel v odvolání ani v žalobě nenapadl správnost závěrů dané studie řešící zastínění jeho pozemku do 15 hodin a že tak učinil až rok a půl po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Z opatrnosti se přesto vadností předložené studie zabýval a následně shledal, že lze souhlasit se správními orgány v tom, že nedojde k podstatné změně oproti stávajícímu stavu zastínění. Tento svůj závěr přitom zejména v odst. 36 napadeného rozsudku vysvětlil poukazem na třímetrové túje vysázené v místě budoucího oplocení, které již nyní stěžovatelův pozemek stíní. Na základě této úvahy nakonec uzavřel, že realizaci oplocení dojde jen ke změně příčiny v místě obvyklého stínění a nikoli ke zhoršení, natožpak významnému. Nejvyšší správní soud tyto závěry na rozdíl od stěžovatele nepovažuje za absurdní, neboť logicky a přesvědčivě odůvodňují, proč stínění způsobené stavebním záměrem nelze považovat za nepřiměřenou imisi podle § 1013 odst. 1 občanského zákoníku, která by v míře nepřiměřené místním poměrům vnikala na stěžovatelův pozemek a podstatně omezovala jeho obvyklé užívání.

[17] Pouze vadnost předložené studie nemůže tento závěr zpochybnit, neboť na ní není založen. Konečně jej nemůže zpochybnit ani pouhá skutečnost, že plot tvořený tújemi lze kdykoli zkrátit, zatímco betonový plot takto jednoduše upravit nelze. Z obsahu správního ani soudního spisu totiž nevyplývá, že by túje stavebníků byly za dobu své existence pravidelně zkracovány a že by tak toto zelené oplocení obvykle (po většinu doby) dosahovalo podstatně menší výšky. Odstupové vzdálenosti stanovené v § 1017 odst. 1 občanského zákoníku jsou pouze podpůrným pravidlem, které se neuplatní mimo jiné tehdy, vyplývá-li z místních zvyklostí něco jiného. Krajský soud přitom poukázal na to, že takové ploty se na hranicích pozemků v bezprostředním okolí nacházejí, proto ani tato pouze obecně vznesená námitka nemůže závěry krajského soudu zpochybnit. Stejně tak výška betonových oplocení nacházejících se v okolní zástavbě není pro posouzení, zda oproti současnému stavu dojde k podstatnému omezení užívání stěžovatelova pozemku, významná. Existence betonových plotů má v předložené věci význam jen z hlediska hodnocení místních poměrů – tzn. z hlediska zjištění, zda se ploty z obdobného materiálu v okolí nacházejí. I kdyby tedy měl stěžovatel pravdu v tom, že betonové ploty v okolí nepřesahují výšku 2 metry, třicetcentimetrový rozdíl ve výšce nečiní ze stavebního záměru plot vymykající se místním poměrům. I tato námitka je proto nedůvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[19] O nákladech řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, kasační soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[20] Osoby zúčastněné na řízení mají podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem. Soud jim na návrh může rovněž přiznat náhradu i dalších nákladů řízení, existují-li pro to důvody hodné zvláštního zřetele. Osoby zúčastněné na řízení žádnou soudem uloženou povinnost neplnily, a neuvedly ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele, které by přiznání dalších nákladů řízení odůvodnily. Takové důvody neshledal ani Nejvyšší správní soud, proto za použití § 120 s. ř. s. rozhodl tak, že nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravené prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 15. března 2024

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu